

Nerastné bohatstvo a vhodné prírodné podmienky pre jeho ťažbu sú od nepamäti základným bohatstvom štátu. Už od dávnej minulosti je politický a ekonomický vplyv štátu určený druhom a množstvom nerastného bohatstva nachádzajúceho sa na jeho území. Práve z tohto dôvodu bolo v panovníkovom záujme ovládnuť jeho ťažbu. Najlepším prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa, bolo vytvorenie právnych noriem, ktoré by to umožnili. Týmto spôsobom boli založené základné princípy banského práva, ktoré sa vyvíjali a formovali až do dnešnej podoby. V tejto práci sa budem venovať práve objasneniu týchto základných princípov a pojmov, ktoré je mnohokrát ťažké pochopiť bez znalosti baníctva ako takého. Tieto pojmy budem porovnávať z ich obsahovej a významovej stránky v troch rôznych právnych úpravách, a to českej, slovenskej a francúzskej. Všetky tri oblasti majú dlhú banskú tradíciu, a tak je zaujímavé sledovať ich vývoj až k súčasnému stavu.

V ďalšej časti sa budem venovať samotnému dobývaniu nerastov od jeho počiatku, teda od prieskumu a prednostného práva, až po samotné dobývanie. Podrobne sa budem venovať jednotlivým oprávneniam a povinnostiam banskej organizácie, ktoré ju sprevádzajú počas ťažby, ale aj po nej. Samozrejme to všetko pri vzájomnej komparácii už spomínaných právnych úprav – českej, slovenskej a francúzskej.

V tejto práci neobídeme ani úpravu postavenia a rozsahu kompetencií banských orgánov v jednotlivých štátoch. Existujú dve možnosti usporiadania banskej správy, a to centralizovaná, podľa ktorej je banská správa zorganizovaná na Slovensku a decentralizovaná, ktorú reprezentuje francúzska banská správa. Tá česká sa nachádza niekde medzi oboma spomínanými.

V samostatnej časti som sa rozhodla venovať asi najproblematickejšej oblasti banského práva, a to vlastníctvu. Práve v tejto oblasti vznikajú mnohé spory medzi štátom, ktorý je reprezentovaný banskými orgánmi, banskými organizáciami a vlastníkami dotknutých nehnuteľností. Ide o komplikovanú tému, ktorá rezonuje v celospoločenskom merítku, a ktorá si zasluhuje, aby jej bola venovaná zvýšená pozornosť.

Úprava nerastného bohatstva je národnou úpravou, do ktorej až na výnimočné prípady medzinárodné a ani európske právo nezasahujú (výnimkou je napríklad smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 94/22/ES). Každý štát má právo na svoju vlastnú úpravu banského práva, prostredníctvom ktorého sám upravuje podmienky jeho dobývania a ochrany. Štát tak sám nesie zodpovednosť za nerastné bohatstvo nachádzajúce sa na jeho území.

Pri svojej práci som použila najmä metódu jazykového výkladu, ako aj metódu komparácie. Základom pre porovnanie všetkých troch úprav bol banský zákon príslušného štátu doplnený o predpisy nižšej právnej sily. Tieto znalosti som si doplnila vedomosťami získanými z literatúry, z článkov a z internetových stránok. V záverečnej fáze som takto získané informácie vzájomne porovnávala.

Čo sa týka systematiky usporiadania tejto diplomovej práce, tak som postupovala podľa systému terajšieho usporiadania základných predpisov banského práva. V niektorých prípadoch, však nebolo jednoduché ju dodržať, a preto som ju modifikovala s cieľom dosiahnutia väčšej zrozumiteľnosti a prehľadnosti.

Cieľom tejto práce je podať výklad o základoch banského práva v Čechách, ako ich aj porovnať s úpravou banského práva na Slovensku a vo Francúzsku. Je nemožné podať v tejto práci komplexný výklad o problematike banského práva, pretože je nesmierne obširná a zasahuje aj do mnohých iných právnych oblastí. Mojm cieľom je popísať a porovnať základy všetkých troch národných právnych úprav. Zaujímavý bude práve pohľad na slovenskú úpravu, ktorá sa vyvíja z rovnakého základu ako tá česká, ale napriek tomu sú rozdiely už teraz značné. Porovnanie s francúzskou úpravou bude obtiažne, pretože je odlišná od oboch nám známych úprav, aj keď sa dá povedať, že je založené na rovnakých princípoch ako české a slovenské banské právo. Taktiež sa budem snažiť poukázať na súčasné problémy banského práva a ich možnú nápravu inšpirovanú prípadne inou z porovnávaných úprav.

Účel tejto práce vyplýva z predchádzajúcich riadkov. Je teda zameraná na podrobnú charakteristiku základných princípov, pojmov a postupov banského práva, ako aj ich porovnanie so slovenskou a francúzskou právnou úpravou.